

GAZETA KRAKOWSKA

N^{ro}. 83.

W NIEDZIELĘ DNIA 15. PAŹDZIERNIKA 1797.

Z Wiednia d. 7. Października.

Dnia 10. p. m. siedzący dotąd w Ołomuńcu więzień stanu bywsi jenerał Lafayette, został z swemi towarzyszami niewoli na wolność wypuszczony, i w towarzystwie Olsburskiego officjera do Hamburga powieziony.

Z Paryża d. 22. Września.

Redaktor z okazji nadchodzący uroczystości kładzie następującą odezwę administratorów: "Wszystkie narody wolne obchodzą z uroczystością sławniejsze swojej historii zdarzenia. Pierwsze ich święta były wyrażeniem ukontentowania i wdzięczności; dziękowali twórcy natury za obfitość, którą zlewał na ich ziemię. W dalszym czasie pamiątka chwalebnych i pożytecznych zdarzeń przywiązana była do dni mających je na zawsze uwiecznić. Te święta przypominały szczególniejsze narodów dzieła, obchodzone były przez tańce,

pieśni, potyczki, w których się kolejno okazywały talenta i zręczność; wrażały świętobliwe uszanowanie przez okazałość obrządków; na ten czas prace, przemysł, i rolnictwo zawieszonemi były.

Czemużbyśmy nie mieli w tym naśladować Spartanów i Rzymian? Czemużby naród Francuzki nie miał z tym samem obchodzić zapałem, z tym samem uszanowaniem i spaniałością, wszystkich chwalebnych rewolucyi epoków?

O wy obywatele wstrzymajcie wasze prace w dniu 1 Vendemiaire, zamknijcie wasze warsztaty, wasze kantory, wasze sklepy, i nie zatrudniajcie się tylko obchodzeniem w sposobie godnym was, główniejszej epoki rewolucyi, której winniśmy naszą wolność i założenie rzeczypospolitey."

Mowią, iż rozmowa obywatela Treillard nowego negocyatora Francuzkiego z lordem Malmesbury była nader lakonicz-

na. Treilhard zapytał się: Masz że WPan moc oddania Francyi iey osad. (Nie Jedź ze WPan ponie. — Z tey okazji mówiono, że Treilhard nim wyiechał do Lill został członkiem trybunału kassacyi.

Jenerał Bernadotte wysłany jest do Marsylii, otrzymawszy od dyrektoryatu kommandę nad 8 dywizją wojska.

Redaktor ogłosił tu następujące pismo, o którego pewności chociaż zaręczyć nie możemy, czytają go jednak z ciekawością dla tego że się jenerała Pichegru dotyczy.

Kopia listu przez P. Louis do marszałka hrabiego W.... d. 14 kwietnia 1796 pisanego.

Mości Panie Marszałku!

Zaszczyciłś WPan szacunkiem i swą ufnością jenerała Baptiste; odpowiada on temu obojgu wstępując w ślady przez niego wskazane, postęпки jego oznaczają wielkiego człowieka, i nadejdzie dzień w którym będzie mógł okazać żeś go osądził podług serca swego, to jest tak, iak wart jest być cenionym. Z depeszow dzisiejszey nocy uzbasz WPan, iż Baptiste do postępowania swojego wiele zręczney łączy rozstropuości. Proszę cię jednak MPanie Marszałku abyś pozwolił poddać pod swoje światło i rzadką otwartość następującą uwagi: Cożkolwiek gazety ogłaszają mogą względem Baptysty, uczynisz WPan sobie samemu zapewne takowe pytanie: " Albo Baptyste jest pocziwym człowiekiem, albo złoczyńcą; albo Baptyste jest zdolnym do pojęcia i wykonania przedsięwzięć najsłabszych i najszlachetniejszych, albo jest człowiekiem poświęconym hańbie i zbrodni. „ W pierwszym

przypadku, gdyby nie pragnął z zemsty i duszy skutecznie zaimiaru tego, nie byłby pytał, ani odbierał pieniędzy, nie byłby wysyłał osob zaufanych, ani wpływał przez miesiący ośm w czynność tylu osobom wiadomą, gdy dosyćby było na jedney aby go zgubić, czego ustrzedzby się niemógł. W drugim przypadku, Baptyste pan skarbow Hollandyi, upoważniony rewolucyjną władzą w czasie życia i po śmierci Robespiera, byłby się tuczył złotym i krwią i byłby się dopuścił niektórych przynajmniej czynności takich, iakich wstydzić się muszą jenerałowie Francuzcy; a wolność druku żadnych dziś nie mająca granic nie zaniedbałaby mu ich wyrzucać. Baptyste mogąc zebrać milliony w Hadze wyszedł ztamtąd ubogi i poważany i nie potrafiłby dzisiaj ukryć tyśiącow ludiorow, a te hańbąby go okryły. Gdyby go można aż do tego stopnia znieważać, aby mniemać iż do Szwecyi poiedzie, nie dosyćby było rozumieć go zbrodniarzem, ale nadto naynierostropniejszym i naygłupszym człowiekiem; ponieważ człowiek ten podchlebiaczy sobie nie mógł, aby zrobiwszy sobie igrzysko z słowa krolewskiego, Xcia Kondeusza, WPana, jenerałow Celsarskich i gabinetu Angielskiego, zostawiwszy wszędzie dowody i niezaprzeczone ślady swoich przeciw dyrektoryatowi minewrow, aby mówić nie było dosyć na jednym słowie, którekolwiek osoby będących z nim w związkach z okoliczności magazynow, do zaarrestowania go przed przybyciem nawet jego do Sztokolmu, i zdęcia mu głowy. Wszystkie aż do dnia dzisiejszego kroki dowodzą, iż Baptiste jest uczciwym czo-

wiekim, i rzadkie posiada talenta, ale przeciwnie nawet rozumiejąc, tak dalece ma przewyższającą pobudkę byźdź pocziwym, iż nie byźdź nim nie może. Prosił i otrzymał dla swoich interesów zwłoki miesiąc jeden, ma teraz przybydź, a tak WPan spostrzeżeż w tym postępku krok równie roztropnego i zręcznego polityka, iak wielkiego człowieka, który natychmiast zadziwieniem ma nabawić Europę, i dzięki Twojej wielkomyślności MPanie Marszałku, dzięki wspaniałym offiarom, które uczynić raczyłeś Xciu Kondeuszowi ma uwolnić Europę, od niszczących ją przez lat 6 nieszczęść. Tak jest MPanie Marszałku, Baptyste uczyni co przyrzekł WPanu, a uczyni to stosownie do chęci Xcia Kondeusza i WPana, daię WPanu moy honor w zakład, iż moment ten bardzo jest bliskim, w którym imię iego tak drogie dla sławy, z wdzięcznością tylko i rozrzewnieniem spominane będzie od narodu Francuzkiego, który nauczy swoją potomność wymawiać go z uszanowaniem. Racz przeto zakliam Cię MPanie Marszałku sprzyiać dalej przedsięwzięciu tyle zaciągającemu względem ciebie wysokich obowiązkow, wspaniałość twej duszy i szlachetność twego serca są niewyczerpane, one to zaręczają skutek zamyśłu, który ma uwienczyć Jego Cesarską i Krolewską Mość waleczne i niezwyciężone tak często od ciebie do zwycięztwa prowadzone woyska, i naród Niemiecki sławą równie czystą iak świętą.

Upraszam WPana abyś się pozwolił upewnić iż w kilku dniach Baptista przesła mu plan ułożony, iakoteż ostatnie maiające się przedsiębrać układy, i nie wątpię wcale, iezeli WPan sprzyiać mu raczysz aby

. . . . . nie miał byźdź od WPana zaprowadzony na łono Francyi, przed koncem przyszłego miesiąca. Jestem z uszanowaniem Mościupanie Marszałku &c.

Louis autor tego listu albo jest Courant z Neuschatel, albo Fauche-Borel drukarz także z Neuschatel. Doniesiemy który z nich prawdziwym był korespondentem tego Marszałka.

Z głównej kwatery w Pasceryano d. 27 Fructidor (13 wrzesnia roku) 5.

Buonaparte jenerał kommend: armią Włoską do dyrektoryatu wykonawczego.

Obywatele Dyrektorowie! Kommissarze rządowi do wyszukiwania dzieł sztuk i umiejętności we Włoszech, zakończyli już swoje obowiązki.

Ci ludzie dystyngwowali się przez swoje talenta; służyli rzeczypospolitey gorliwie, pracowicie, z skromnością i bezstronnością nieporównaną, iedynie swoim zaprzątleniem obowiązkiem pozyskali sobie szacunek całej armii. W delikatey swojej czynności, którą na nich odbywać przypadło, dali Włochom przykład cnot, które prawie zawsze znakomicie tym towarzyszą talentom.

Podpisane Buonaparte.

Z Sztokolmu d. 22. Wrzesnia.

D. 30 t. m. wyjechał Król Jmć z wielką do Karlskrony dla przyięcia przysiężley swojej małżonki z kąd eskadra admirała Wachtmeister udała się już ponją do Stralsund. Dla przyięcia królowey i dla świty całego dworu 500 koni na kazano dostawić. . . . Baron Uglas przyjął dziś urząd marszałka dworu.

Z Paryża d. 24. Wrzesnia.

Bliskie otwarcie kampanii, jest przyczyną, że inskrypcye do 7 liw: za sto spadły,

pieniądz co dzień rzadszy, handel upada i wielki jest nacisk w kasie rachunkowej (banku) do zmieniania iey billetow.

Wojna lepiej umysły iak odezwę i dekreta ukoi; bo chociaż najbardziej wewnętrznie przeciw sobie są rozjątrzone, złożyć jednak swoją wszystkie przeciw zewnętrznym nieprzyjaciolom obrocą, i nigdy nie ścierpią, żeby im obce mocarstwa prawa przepisywały. O tey prawdzie poświadczył się już dawno nasi nieprzyjaciele przekonąć.

Teraz zatrudniają się tu żywo przy gotowaniu do otwarcia nowej kampanii. Nasza armia we Włoszech będzie do 150,000 ludzi mocna. Uformowanie rzeczypospolitey Cysreńskiej będzie nam przy otwarciu kampanii w Niemczech bardzo użyteczne.

Obywatel Letourneur kommissarz dyrektoryatu przy departamencie Loary, bardzo świątły patriota, przyjął już, iak Redaktor donosi urząd ministra wewnętrznego. Minister sprawiedliwości jeszcze nie jest mianowany. Obywatel Vimar nie przyjął tego urzędu.

Kommandant terazniejszy gwardyi ciała prawodawczego jenerał dywizyyny Cherin, został od dyrektoryatu nazad do armii Sambry i mozy odesłany, i parę pistoletow w podarunku dostał. "Jeżeli się nieprzyjacielskie kroki nazad rozpoczną, mowi Cherin w liście swoim, zostawiam sobie, Obywatele Dyrektorowie, z placu honoru okazania Wam moich uczuciow wdzięczności. „

Dyrektoryat mianował rezolucją swoją pod d. 23 t. m. którą dzisiejszy Redak-

tor przywodzi, dywizyynego jenerała Angereau, który dotąd woyskami w Paryżu kommanderował, jenerałem kommanderującym armii Rezu i Mozele i armii Sambry i Mozy na miejscu zeszłego Hoche. To potwierdza, że jenerał Moreau nie powrócił jeszcze do swojej kommandy.

Z mianowania jenerała Angereau na kommandę złączonych teraz obydwóch armii bardzo tu publiczność kontenta; wiadomo bowiem iak się Angereau w Włoskich kampaniach dystyngwował, i iak się wiele do sławnego zwycięstwa przy moście pod Lodv, przy Arcole i Castiglione przyłożył. Jest on iak wiadomo rodem z Paryża; oyciec jego jest przekupniem fruktow.

Na wiadomość o śmierci jenerała Hoche, postanowił dyrektoryat, że i dekadę na Marsowem polu będzie za niego żałobny obrządek obchodzony. Owdo-wiała teraz jenerałowa Hoche i żona jenerała Debelle są corki dozorczy magazynow Dechaux w Metz.

Srzodki przeciw emigrantom są jeszcze co dzień zostrzane. Wielu z nich zostało z listy emigrantow wymazanych; dyrektoryat nakazał teraz alf betyczną listę ich sporządzić i po departamentach rozstać, aby urzędnicy mogli się rozpa-trzyć, czy się w wymazywaniu nie pomyliłi. Wiele więc emigrantow, może znówu na listę wnidzie.

Minister wojenny Scherer sto pięćdziesiąt offycyalistow oddał z swego wydziału, którzy po części rojalisci, po części z oddalonymi osobami w ścisłych związkach stali. — Z Fontenay donoszą, że Aglicy 16 wyprowadzonych Xży do Wandy

wysadzili, których natychmiast aresztowano.

Nim się k w Paryżu zniszczony został, wiele domów republikanów w Lyonie przeznaczonych na ofiarę było krwią oznaczonych, kompacia Jezusa znówu urządzona, drzewa wolności poobalane &c. Teraz naywiększa spokojność tam panuje.

W Florency mówią tuteysze pisma, wystawiono 4 armaty kartaczami ładowne dla wstrzymania ludu od wzruszenia się.

Święto, które tu d. 22 na pamiątkę założenia rzeczypospolitey obchodzono, przechodzi, mówi Redaktor, wszystkie, które tu od roku 1793 były widziane. Wielki napływ obywateli; zapal, który się w czasie tego obchodu okazał; widoczna wesołość w czasie igraszek, wielki porządek, który więcej iak między 150,000 przypatrywaczow zachowany był; republikańskie pioski, tańce i często powtarzane wykrzykiwanie: niech żyje rzeczpospolita! w czasie procesyi dyrektoryatu okazywane oklaski; piękny widok okazującego zwycięstwo wojska; nakoniec ukontentowanie Paryża w tym dniu, musiało wszystkich prawdziwych przyjaciół wolności radością i nadzieją napęłnić.

W mianey mowie u Lavalidow, oddał Reveiller-Lepeaux należące się tym raniom, lub pod bronią zawiątałem wojownikom pochwały, i wystawił przeciwność ich postępku, z postępkiem zniewieściałey młodości. W mowie, którą potem na polu Marsowem miał; wystawił Reveiller-Lepeaux stanąć się Francyi wolną. "Dzięki niech ci będą, rzekł, dzięki tobie naywyższy Sędzio losow świata: Francya jest rzecz

pospolitą! Lubo nasi naynieubłagani nieprzyjaciele przymuszeni do słuchania pokoiu słow; lubo widoczna poprawa wewnątrz okazała dobroć republikańskiej konstytucyi, starano ją się iednak zniszczyć i monarchią nazad wprowadzić. Nieprzyjaciele nasi nie używali do tego siły, ale zdrady i przekupstwa. Zdraycy, którzy się we wszystkich władzach znaydowali, i na łonie nawet naywyższej władzy, nie ukrywali już więcej swoich projektow. Moment ieszcze poczekawszy, już by konstytucya była obalona i po rzeczpospolitey! Lecz naywyższy Rządco losami świata! oko twoie oycowskie było zawsze na nas zwrócone. W momencie tym, gdy się kraj do obalenia zginał, postawiłeś go znówu na jego fundamentach; powaliłeś zaślepieniem i strachem spiskowych, a przyjaciółom wolności ułatwiłeś zawady i natchnąłeś ich szlachetną śmiałością. Na d. 4 września zawstydziłeś zdraycow, i uwikłkałeś ich w własnych sidłach, które na przyjaciół wolności zastawili. Republikańska konstytucya została umocnioną. Dzięki ci naywyższy Rządco losami świata! Francya jest ieszcze rzeczpospolitą! Teraz do pełni twego dzieła, umocnij na zawsze tę rzeczpospolitą! Nieprzyjaciele konstytucyi roku 3 ukryli się ale oni ieszcze czuwają. Przyjaciele iey nie powinni więc na fałszywym bezpieczeństwie zasypiać. Nie zapominajmy, iż ieżeli okrucieństwowszy sikich serca oburza, to słabość pogardę ściąga, i że dla uchronienia się od iednego nieszczęścia, słabość w traciłaby Francją na nowo w przepaść nędzy. Naywyższy Boże! opiekuy się zawsze naszą oyczyzną: prowadz nasze myśli; natchnij Francu-

zow wielkością, szlachetnością i uczuciami nieinterolsowania; na ow czas nasza oyczyna będzie zawsze wolną i szczęśliwą! Dzięki ci naywyższy Rządco losami świata! Francya jest rzecząpospolitą! Niech żyje konstytucya roku 3!"

Trzey inwalidzi, których prezydent dyrektoryatu d. 22 imieniem narodu uwienczył i medalem udarował, byli: Kapitan Baron, 32 lat, który przy Huningen obydwie ręce utracił, kapitan morski Martin, 24 lat, który w potyczce morskiej pod admiralem Villaret Joyeuse obydwie nogi utracił, i kapitan Gauthier, 55 lat, któremu przy liniach Weissemburskich obydwa oczy kula wyrwała.

Prezydent rady starszych Marbot, który w święto d. 22 września mowę miał, jest ten sam, który przed rewolucyą d. 4 września iawnie na mownicy oświadczył że kontra rewolucya jest w radzie 500, a Lamarque, który w radzie 500 iako prezydent podobną miał mowę, był iak wiadomo w Austryackiey niewoli.

Z Londynu d. 22. Września.

Dnia 20 t. m. lord Malmesbury w towarzystwie lorda Morpeth i P. Ellis przybył tu w samo południe z Lill nazad. Lord maior odebrał następujący billet, od sekretarza stanu, który dzień przed tym wieczor był pisany:

Mylordzie! trzymam za potrzebne doniesienia ci, że tego wieczora przybył tu kuryer z wiadomością że na dany sobie znak od Francuzkich pełnomocników, lord Malmesbury nie dopiawszy celu swego poselstwa Lill opuścił, i już się w drodze na powrot znajduje. Mam honor byż &c.

Dundas.

Kopią tego bilietu posłano zaraz do

Loyde kawiarni i na giełdę, i ten tak niespodziewany powrot lorda Malmesbury tak wielki strach sprawił, że 3 procentowe papiery do 47½ spadły, ale wczoray znouu jeden procent w górę poszły. Już to po trzeci raz usiłowania naszego ministerium do przywrocenia w Europie pokoju są niszczone. Tak niespodziewane było oddalenie lorda Malmesbury z Lill, że kuryera, który mu względem zasłedy w Paryżu rewolucyi wiozł depesze w poł drogi natrafił. Jedna tuteysza ministeryalna gazeta opisuje oddalenie iego w ten sposób: "Jak tylko obydwa nowi Francuzcy kommissarze Treilhard i Bonniers do Lill przybyli, podali zaraz lordowi Malmesbury ultimatum dyrektoryatu, które wszystkie te niepodobne żądania w sobie zamyka, co Letourneur zaraz na początku podał. Te pretensye są, żeby Anglia wszystkie od początku tej wojny poczynione zdobycze powrocila, i procz tego Francyi i iey sprzymierzeńcom znaczne nadgrody w pieniądzech dała. Taka była zasada do negocyacyy; lecz nie dosyć na tym Treilhard powiedział ieszcze, że gdy te przedugodne artykuły podpisane będą, wiele ieszcze innych punktow będzie do roztrząśnienia, i zapytał się potym lorda Malmesbury w tonie nagłym, czy ma ochotę podpisać one? Lord Malmesbury odpowiedział, że to ultimatum musi wprzod swemu dworowi przesłać; lecz Treilhard rzekł, iż lepiejby zrobił gdyby się sam do Londynu udał, dla wyrobienia sobie nowych instrukcy, a gdy te otrzyma, będzie mu miło oglądać go nazad w Lill. Na drugi dzień nasz poseł o niego niech. „Już jest gotowa deklaracya dworu St. James do Europeyskich dworow względem przeci-

wienia się nowego rządu Francuzkiego do robienia pokoju, i w krótcie będzie publikowana.

Oprocz wyższych twardych warunków pokoju, miał jeszcze dyrektoryat żądać: żeby Gibraltar był Hiszpanii odstąpiony, żeby drzewo wolności w Irlandyi było zaszczeplone, żeby nasz monarcha tytuł króla Francuzkiego złożył, żeby bill cudzoziemców był zniesiony, i Francuzkim obywatelom nadana wolność w Anglii naradzenia się bez przeszkody w politycznych interesach, noszenia narodowej kokardy, obchodzenia świąt d. 14 lipca 1789 d. 10 sierpnia 1792, d. 21 stycznia 1793, i d. 4 września 1797; żeby poseł Francuzki przy naszym dworze miał nad innych pierwszeństwo, i kiedy rzeczpospolita naznaczy u dworu audyencyą; żeby Anglia nie zawierała nadal żadnego alliansu na szkodę Francyi i iey sprzymierzeńców; żeby bank Angielski pożyczył Francyi na 15 lat 20 mill: f szt.; żeby Francuzkim kommissarzom wolno było wybrać sobie z królewskiej galleryi 100 najpiękniejszych obrazów; żeby dla bezpieczeństwa Francyi, aż do ukończenia pokoju oddano iey porty Portsmouth i Plimut &c. Lubo oczywiście widać że to wszystko jest zupełnie zmyślane, postępек iednak Francyi względem drugich krajów, dał do tego powod.

Po ostygnienu z pierwszego wrażenia które nieszczęśliwy los negocyacyy w Lill sprawił, widzimy, że nasz rząd wszystkiego doloży, aby nie przyysć do tey konieczności zawarcia nieprzystoynego pokoju. Ostatnia pożyczka traci prawda 17 od sta; ale nie wyczerpany duch P. Pitta miał nowy plan skarbu wynaleść, podług którego wojna będzie dalej bez obkłada-

nia ludu nowemi taxami prowadzona.

Gdy familia królewska powrocila w poniedzialek wieczor z Weymut do Windsor, cale miasto bylo oswiecone. We szrzođe dawal krol pierwszą audyencyą w St. James. Przedstawiano mu między innymi P. Balan zawiadujacego Pruskiemi interesami w niebytności barona Jacobi i kapitana Ryan, który w kilka dni do Wiednia odieżdza. Potym byla tajna rada, na której wszyscy ministrowie przytomni byli. P. Pitt nieznaydował się ani na audyencyi, ani na radzie, ponieważ krotko przed tym odebrał sztafetą wiadomość o śmierci swego szwagra P. Edwar-
da Elliot, syna lorda Elliot. Przez śmierć iego wakuie urząd naywyższego kommissarza przy Indyyskiej kompanii i w parlamencie.

Jak tylko lord Malmesbury w Londynie stanął, udał się zaraz do lorda Grenville i przeszło dwie godziny z nim rozmawiał. Wczoray była u lorda Grenville rada, na której się hrabia Chatam, hrabia Liverpool, hrabia Spencer, Xzę Portland, P. Pitt i Dundas z lordem Malmesbury znaydowali. Zaczęła się o godzinie 12 i trwała aż do 3 popołudniu; uradzenie na niey posłano królowi do Windsor. Woienenny sekretarz Windham i naywyższy generał artylleryi lord Cornwallis czynią jeszcze podroże w kraju; ale wysłano do nich umyślnych aby iak nayprędzey powrocili.

Dziś wysłano depesze od rządu do dworów Wiedenskiego i Petersburskiego. Portugalski poseł wysłał nadzwyczajnego kuryera do swego dworu.

Parlament, októrym slychać było, że się w październiku zgromadzić ma, nie zgromadzi się aż w listopadzie, ponieważ nowe uchwalenia pieniędzy do popierania

woyny, dopiero w styczniu przyszłym będą potrzebne.

Kapitan Cotes, który jako Angielski agent do wymiany brąnców wojennych do Paryża miał pójść, ciężko żeby przytęźniejszej odmianie rzeczy tam pojechał, zwłaszcza, że nasz rząd przedsięwziął teraz żadnego officjera Francuzkiego od kapitana rangi nie wymieniać, poki P. Smith nie będzie uwolniony.

Wczora przyszła do Loyd's kawiarni wiadomość, że Francuzi przed oznajmieniem pokoju między Francją i Portugalią zawartego, bogatą kupiecką Portugalską flotę od 21 okrętów z Brazylii do Oporto idącą, zabrali. — Kupiecka flotta Angielska pod konwojem z zachodnich wysp do portów Liwerpolu i Londyńskiego szczęśliwie przybyła.

Flotta admirała Duncan powraca na taki czas do Angielskich portów, dla naprawienia poniesionych od burzy &c. szkód; niektóre okręty już powróciły.

Irlandzki parlament jest aż do 24 października odroczony.

Znany margrabia Puyssaye, który w zachodniej Francji znaczną rolę grał, znajduje się teraz w Londynie. Boze Perigord, brat terazniejszego Francuzkiego ministra ma się także jako emigrant w Anglii znajdować.

Nasz wojenny okręt Tisiphone Francuzkiego korsarza le Cerf od 14 armat nie daleko uścia Wesery i do Jarmut przy prowadził.

Papiery stoją dziś 48 $\frac{1}{2}$ za sto.

Z Düsseldorf d. 25. Września.

Odezwa względem formowania rzeczyspolitey Cysreńskiej na lewym brzegu Renu, przyszła aż do Uerdingen. Zmieszano tam także pańszczyznę; żydzi doznają

rownych praw z chrześciany; cały lewy brzeg będzie na 5 departamentów podzielony. Względem Pruskich prowincyi nie masz w wszystkich tych odmianach najmniejszego wspomnienia — W Kolonii protestowała się rada miasta, żeby Francuzki nowyrok od obywateli tamtejszych był obchodzony. Głowę Jülicha zaniesiono do Bonn, aby tam przyobchodzeniu tego święta obnoszoną była.

Z Turynu d. 9. Września.

Od dnia 14 znajduje się tu generał Francuzki Kellerman P. pełnomocny kommissarz Francuzki przybył tu także do obrachowania furazów weyskom Francuzkim od miast i prowincyi Piemontskich w czasie ich przechodu, dostawionych.

Dla położenia tamy lichwiarstwu, które ze szkodą kraju i handlu, cenę wexlow podniosło, Król Jmć wydał patent, którym, aż do czasu innego rozrządzenia za broniono jest, tym którzy nie mają płacić za granicą kupowania wexlow.

Piszą z Neapolu, iż piorun który uderzył w kościół Neptuna w Pesum, tak dalece uszkodził kolonnę facjaty od zachodu, że kościół cały miał się zawalić; lecz Król Jmć natychmiast wydał rozkaz nieoszczędzania niczego, dla zachowania od całkowitego zwałenia się tego zabytku Budownictwa starożytnego, tak zadziwiającego przez swoją wielkość, iak szanownego przez swoją dawną starożytność, i jednego z tych które się najdłużej utrzymowały.

Z Strasburga d. 26. Września.

Generał Moreau dnia wczorayszego przybył tu i natychmiast odprawiła się rada wojenna. Upewniali iż dnia jutrojszego woyska nowe udadzą się na drugą stronę Renu.

GAZETY KRAKOWSKIE

W NIEDZIELĘ DNIA 15. PAŹDZIERNIKA 1797.

Z Wezel d. 29. Wrzesnia.

Piszą z Hollandyi, iż armia pułnocna odebrała rozkaz udania się ku Renowi.

Z Akwisgranu d. 21. Wrzesnia.

Systema nowości zaczyna się tu pokazywać. Przedwczoraj obywatel Etienne adiunkci kommissarza Francuzkiego kazał się zgromadzić magistratowi, i udzielił mu rozkazu kommissji pośredniczący z Bonn nakazującego zwołanie sekcji i przystąpienie do obrania całkowicie nowego senatu. Magistrat osądził, że najlepiej uczyni, gdy do rozkazu tego stosować się będzie; sekcye dnia wczorayszego zgromadziły się zaraz.

Z Sztutgard d. 25. Wrzesnia.

Xzę Kondeusz d. 19. przy parolu ogłosić kazał wspaniałe offiary, które Imperator Rosyjski czyni dla woyska będącego pod jego kommendą. Imperator wszystkim znajdującym się teraz pod kommendą Xiążęcia Kondeusza, dać siedlisko w Polsce na Wołyniu, około Włodzimierza, zwać się zawsze będą korpusem Kondeusza i pod jego kommendą

zostaną, z warunkiem, iż organizacya iego po przybyciu do Polski odmienioną będzie. Każdy w szczególności brać będzie też samą gaźę, którą dzisiay odbiera, z wolnością przyjęcia gruntu i zrzeczenia go się gdy mu się spodoba; nakoniec wolno każdemu będzie gdy zechce opuścić kraie Rosyyskie. Xzę Kondeusz ma pozwolenie dawania urlopów tym, którzyby ich żądali; w czasie jednak trwającego urlopu, gaży odbierać nie będą i obowiązani zostaną swoim kosztem stać na Wołyniu. Upewniam że korpus to od d. 16 t. m. jest od Rosyi utrzymywany i że około 15 października ruszy w podróż dla zaambarkowania się w Ulm, aż do Prezburga z kąd uda się do Polski.

Z Medyolanu d. 18. Wrzesnia.

Mieszkańcy fortecy Mantui muszą się teraz na 6 miesięcy w żywność opatrzyć. Z tamtąd wiele artylleryi i ammunicyi do armii jenerała Buonaparte posłano i fortyfikacye jeszcze bardziey pomnażają. Jenerał Desaix pojechał z Udine do Paryża, a jenerał Kellerman do Turynu dla umowie-

nia się tam, o niektóre woyskbowe dyspozycje.

Zbroyna siła rzeczypospolitey Cysalpińskiej ma być do 90,000 ludzi doprowadzona. — Armia Alpeyska jest już w marszu do złączenia się z armią generała Buonaparte, do której już 8000 Sardyńskiego woyska przybyło.

Z Genui d. 18. Wrzesnia.

Rząd tymczasowy ogłosił stan naszego skarbu, z kąd pokazuje się, że długi narodowe do 144 mill. liw. wynoszą, od których procent po $2\frac{1}{2}$ od sta rachowany, czy ni summę 3,240,000 liw. wydatki zwyczajne i nadzwyczajne do 5 mill. dochodzą, a dochód rzeczypospolitey nie przenosi 3,200,000 liw. Dla zaradzenia więc temu ogromnemu niedostatkowi, pomimo zwiększenia podatkow zniósł jeszcze rząd 12 konwentow: Mnichy brać będą 700, a zakonnice 1000 liw. pensyi.

Handel nasz swoją dawną odbiera czynność; od dnia 18 sierpnia do dnia 1 września weszło do portu naszego 166 statkow naładowanych towarami.

Z Zurich d. 27. wrzesnia.

Oczekujemy zawsze skutku konferencyi w Udine, i zdejść tu obawiać, aby on niebył nieszczęśliwszym, niż się spodziewano z początku. Przygotowania wojenne z wielką żywością tak z jednej iak i z drugiej czynią się strony; korpus woyska Sardyńskiego przeznaczony iak się zdaie do złączenia się z Francuzami, nie ruszył się jeszcze; lecz odebrał rozkaz aby był w gotowości, do marszu za pierwszym ordynasem.

Szwajcary obfitują w emigrantow którzy przymuszeni byli opuścić Francją; wielu z nich w nayopłakanszym powraca sta-

nie. Część jedna służących P. Barthelema powróciła także do Bazylei nazad.

Z Koblentz d. 24. Wrzesnia.

Osoby, które nie chcą być członkami nowego naszego rządu, mają być iak inne, sprzeciwiające się wyprowadzone. Tęże siejszy magistrat jest za wszystko w odpowiedzi, co by tylko klubistom lub drzewu wolności złego wyrządzono. — Burmistrz Weifs odebrał rozkaz oznajmienia o zaszczerpieniu drzewa wolności. Protestował się przeciw temu i dostał exekucyi. Nareszcie oświadczył, że już pojdzie do drzewa wolności, (było to w dzień podwyższenia S. krzyża) ale do owego chrześciańskiego drzewa, który jest w kościele S. krzyża. Cała gromada zgodziła się nato, i poszli do kościoła. Wszystkie miejsca, które się tylko do rzeczypospolitey Cysreńskiej przyłączają, są także zaraz od woyskowych kwater uwolnione.

Z Frankfurtu d. 26. Wrzesnia.

Oniczym tu teraz nie mówią, tylko o wojnie. Woyska Francuzkie daleko w większej liczbie znajduią się w naszych okolicach iak Celsarskie. — W równinach Neuwied założyli Francuzi oboz od 12,000 ludzi.

Cysreńska federacya, która sobie dyrektoryat z 5 członkow chce obrać, rozciąga się aż do Dwumostow, gdzie już swoje odezwy posłała.

Elektor Koloński wydał z Mergentheim odezwę do swoich poddanych na lewym brzegu Renu, aby od swej wierności dla niego nie odstępowali. — Rzesza Niemiecka w krotce reprezentacye do Cesarza względem Cysreńskiej federacyi uczyni.

Przez C. K. sąd szlachecki Krakowski Gallicyi zachodniej mocą niniejszego edyktu wszystkim tym, do których należy, wiadomo się czyni: Od sądu pozwolono jest, aby do ogólnie wszystkich przedtym w województwie Sandomirskim i Wiślickiej i Radomskiej, teraz zaś w cyrkule Radomskim i Kieleckim leżących tak ruchomych, iako i nieruchomych bohr niegdy Piotra Alkandara Ożarowskiego, zbieg wierzycielów był otwarty. Niniejszymi przeto wszyscy, którzyby iakiekolwiek na przeciw zadłużonego prawo mieć rozumieli, obwieszczaia się, ażeby aż do 14 października 1797 pretensye swoje przez wydanie zwykłego pozwu na przeciw postanowionego w osobie adwocata Valentego Ostawskiego masy konkursowej, do tuteyszego sądu szlacheckiego tym pewniey podawali, i w tym nie tylko rzetelność swoiey pretensyi, ale też i prawo, mocą którego w tej lub owey klasie umieszczonemi bydź żadaia, kuratora okazali, ile że po upłynieniu przepisanego czasu nikt więcej słuchany nie będzie, i ci, którzy do tego czasu z pretensyami swemi do sądu nie nadgłoszą się, od wszystkich rzeczonoego dłużnika w cyrkule Radomskim i Kieleckim znajdujących się dóbr, bez żadnego wyjęcia oddatni zostaną, chociażby im lub prawo do wspólnego porachunku służyło, lub rzeczy iakiey prawem własności z masy domagać się mogli, lub gdyby ich pretensya na rzeczy iakiey nieruchomey do dłużnika należący zabezpieczona była, tak dalece, iż takowi wierzyciele, gdyby maśsie winni byli, mimo tego, iż im prawo do nadgrodzienia sobie własności lub zapisu służyć mogło, dług zapłacić powinni będą.

A ponieważ podług przepisu zbioru sądowego w rozdziale 9tym §. 86 Obranie administratora masy, tudzież deputacyi wierzycielów nakazane jest, przeto wszystkich wierzycielów na dzień 21 Paździ: 1797 o godzinie 9 zrana do tuteyszego Cef: Krol: sądu szlacheckiego tym napomnieniem zwołuje się, iż tego samego dnia tymczasownie w osobie JP. Stanisława Ożarowskiego ustanowiony administrator masy lub potwierdzonym, lub też inny obranym, podobnież też i deputacya wierzycielów, do której jednak nikt, iak tylko wierzyciel tej samey masy zdolnym bydź może podług §. 93 i 94 obraną bydź ma, oraz zaś przepisy, podług których dobra administrować się powinny, iaką władzę deputacya względem administracyi masy ma, i iak daleko administrator deputacyi zlecenia dopełniać powinien, ustanowione będą. Przeto wierzycielom na wyznaczony dzień tym pewniey stawić się należy, gdyż inaczej podług §. 95. Zbioru sądowego na ich niebezpieczeństwo obranie tak administratora, iak i deputacyi wierzycielów od tuteyszego sądu nastąpi. Podług tego więc każdy ma sobie postąpić, i szkody unikać, gdyż na Cef: Krol: dziedziczne kraie ustanowionych praw przepis zachodzi.

Dan w Krakowie dnia 8 Lipca 1797.

Ex Consilio Cef: Reg: Fori Nobilium, Cracoviensi Galiciæ occidentalis.
Woyna. Auersperg. Kraus.

Obwieszczenie wierzycielów i dłużników do konkursu na majątku Starozakonnych Joela Jakubowicza i Jakuba Abramowicza obywatelów Synagogi Opoczyńskiej.

Obwieszcza się wierzycielów i dłużników tak w tuteyszym kraju odleglejszych, iako i zakorzenowanych (procz zapozwanych poblizszych) W. W. Wilkowskiego, Jakoba Cibiszowskiego, Dołowskich, JP. Kłosa kupca Warszawskiego na przeciw Cukthausu mieszkającego Starozakonną Boruchową w Warszawie będącą, Henryka Salomona mieszkańca warszawskiego handlującego do Gdanska Berka Szmulowicza mieszkającego na Pradze Imc Panow Maruszewskich kupcow Piotrkowskich, Elżbietę Engilin magistrówką co kamienie obrabia w Warszawie W. Woyciechą Kalinowskiego mieszkającego w Kocinie w bok Częstochowy W. Zdulskich Bonawentury Bakowskiego i Szypowskiego z Małachową, Zeliśławskiego Kósierkiewicza Kalinowskiego i innych, aby ciż wierzyciele i dłużnicy na termin komisyi konkursowej na majątku starozakonnych, Joela Jakubowicza i Jakuba Abramowicza obywatelów Synagogi Opoczyńskiej rozpoczętey, a z Limity na dzień trzynasty miesiąca listopada roku plynącego 1797 przypadający osobiście, lub przez swoich plenipotentów podług gatunku spraw stawili się i dokumenta składali. A gdy na tenże termin niestawiają się tedy w swoich prawach mocą wyroku komisyjnego upadną.

Z Strony C. Kr. Cyrkularnego urzędu w Siedlcach ożyni się ninieyszemu wiadomo, iż stosownie do dekretu P. zadworney kommissy de datto 23 Junia a cutis: zapas drzewa przy starostwie Garwolińskim znaleziony i na rzecz najwyższego skarbu wzięty, w dniu 6tym miesiąca listopada r. b. w mieście królewskim Garwolinie drogą licytacji sprzedany będzie, sobie życzący więc kupna wspomnianego drzewa, zechcą się w wyżej oznaczonym dniu licytacji w mieście królewskim Garwolinie znajdować.

C. K. Cyrkularny urząd w Siedlcach dnia 23 września 1797.

de Lakupich, starosta cyrkularny.

Gdy stosownie do nadwornego dyrektoryalnego dekretu pod dniem 25 p. m. na urząd systemowany drugiego tuteyszo-kraiowego translatora gubernialnego takowe individuum w układzie zaleconem czyli proponowane bydź ma, któreby procz Niemieckiego i Polskiego Ruski język posiadało; więc ci, którzy wspomniany urząd osiągnąć sobie zyczą, powinni się aż do 20 października r. b. w C. Król: urządzających kraj nadwornej kommissy zgłosić, i osobliwie z tego, że język Rosyjski procz Polskiego i Niemieckiego doskonale posiadają, wiarogodnie okazać. W Krakowie d. 7 września 1797.

Jan Pinkas.

Z Strony C. Kr. pełnomocney zadworney kommissy Gallicy zachodniej. — Względem na 6 miesięcy ustanowionej wyższej ceny zakupowania w kawałkach łamanego i pagament srebra, tudzież cięciw srebrnych.

Ustanowiony w Krakowie C. K. urząd do próbowania kraiowej menniczonej rzeczy i zakupowania pagamentu uchwalił względem srebra, cenę zakupowania wyższą, tym sposobem na miesiący 6, że za nietopione kraiowe srebro w kawałkach łamanych i cięciwy srebrne, od 10 do 15 próby dwadzieścia i pięć złotych ryńskich, i za mniej trzymające dwadzieścia cztery złoty: Ryńs: zaś za zagraniczne srebro, czyli za topione, lub nietopione będzie, byleby się takowe tylko przez palet stacyi wchodowej albo widocznie iako zagraniczne wykazało, a to za 10 próby i przeszło fein trzymające, złoto ryńs: dwadzieścia i cztery krayce: 30, tudzież za jeszcze podleysze, iako też za piastry tureckie, dwadzieścia i cztery złoty: Ryńs: za przednią grzywnę Wiedeńską zapłacone bydź ma.

Co się więc ninieyszym ku powszechney ogłasza wiadomości. W Krakowie dnia 7 września 1797.

Antoni Luzan.

Podaje się do wiadomości każdego, któremu o tym wiedzieć należy, ato na prawne poparcie Szll. Piotra Sudorskiego obywatela Krakowskiego kamienicy dawniej Jaworskich rzeczoney w Krakowie na ulicy Sławkowskiej pod Nro. 437 stojacej na publiczney licytacji zakupioney dziedzicy, wszyscy ci którzyby iakiekolwiek prawo lub pretensyą do szacunku teyże kamienicy w kwocie zł. 3105 Pol. wynikającego mieć mogli do sądu magistratualnego Krakowskiego z tym przykazem zapozwani są, aby toż prawo lub pretensyą swą pod upadkiem w sprawie przed dniem 12 miesiąca października roku bieżącego przez podanie porządney akcyi przeciwko kuratorom do prawa wosobie Józka Bienkiewicza prokuratora magistratualnego, zalikwidowali, oraz końcem obrania deputacyi wieczyskiej przez siebie lub pełnomocników swoich dnia 26 miesiąca i roku wyżej wymienionych, do izby sądu tuteyszego magistratu Krakowskiego, o godzinie ranney 10 stawili się, inaczej i od pretensy swoiey pod iakimkolwiek pozorem do powyższej summy mieć mogącey, i mianey na zawsze odpadną i w sprawie tey to co z prawa wypada, postąpiono i postanowiono będzie.

Na zaszcze od Król Węgierskiej Statthalteryi żądanie, podaje się ninieyszym do powszechney wiadomości, ażeby się niejaki Jan Viitig, syn Jana Viitiga mieczczanina, Trenczynskiego w królestwie Węgierskim, któren się już od lat 15tu z miejsca swego urodzenia miasta Trenczyna w Węgrach oddalił, w przeciagu roku iednego, zaczawszy od dnia 1go sierpnia r. b. względem majątku oyczystego na niego spadłego, zł. ryń. 100 wynoszącego tym pewniey u Magistratu miasta Trenczyna zgłosił, ile w przeciwnym przypadku sukcesya ta siostrom jego wydana będzie.

Z strony C. Kr. nadworny pełnomocney zachodnio - Galicyjskiej kommissy. W Krakowie dnia 3go września 1797 roku.

Jan Pinkas.

Na żądanie Węgierskiego rządu podaje się ninieyszym do powszechney wiadomości, iż ieśli by się niejaki Tobiasz Lang rodem ze wsi Beela w Królestwie Węgierskim, profelsyi swey farbiarz, w ciągu roku iednego, rachując od dnia 1go lipca r. b., względem sukcesy na niego w Węgrach spadłej zł. ryń. 450 wynoszącey, w miejscu przynależitym nienadgłosił, takowy majątek beż dalszey czynności krewnym jego wydanym zostanie. Wszelako, gdyby ktokolwiek o życiu, lub zaszczej śmierci, tegoż Langiego nie zawadną wiadomość miał, niech się w tey mierze albo do ponaybliższego krzywizmu, lub nie posprzednieycho do tuteyszey Przewietney zadworney kommissy zgłosi.

Z strony C. Kr. pełnomocney zachodnio - Galicyjskiej nadwornej kommissy w Krakowie dnia 26go sierpnia 1797 roku.

Jan Pinkas.